

„Jokių nelegalių imigrantų, sutariam? Jei tai namų tvarkytoja ar dailininkas, man nesvarbu. Tie žmonės irgi turi dirbti, bet mažų vaikų priežiūrai tai per daug pavojinga. Nenoriu žmogaus, kuris bijos iškviešti policiją arba prireikus kreiptis į ligoninę. O dėl viso kito – kad nebūtų per sena, kad nedengtų veido šydu ir nerūkytų. Svarbiausia – kad būtų gyvybinga ir nevaržoma laiko. Tegu dirba, kad mudu galėtume dirbti.“ Polis viską paruošė. Sudarė klausimų sąrašą ir numatė pokalbiams po pusę valandos. Visą šeštadienio popietę jiedu paskyrė savo vaikų auklės paieškai.

Prieš kelias dienas, kai Miriam tarėsi dėl tų paieškų su savo drauge Ema, ši pasiskundė moterimi, kuri prižiūri jos berniukus. „Auklė čia turi du savo sūnus, todėl negali pasilikti vakarais ar prireikus ateiti pabūti su vaikais. Tai iš tiesų nepatogu. Pagalvok apie tai, kai rinksis. Jei ji turi vaikų, geriau, kad jie būtų likę jos tėviškėje.“ Miriam padėjo už patarimą. Nors iš tikrųjų Emos samprotavimai ją sutrikdė. Jeigu koks nors darbdavys būtų taip pakalbėjęs apie ją ar kokią kitą draugę, jos būtų pradėjusios šaukti apie diskri-

minaciją. Mintis atmesti moterį dėl to, kad ši turi vaikų, jai atrodė baisi. Verčiau neaptarinės to su Poliu. Jos vyras toks pat kaip Ema. Pragmatikas, kuriam visų svarbiausia jo šeima ir jo karjera.

Šįryt jie visi keturi išėjo apsipirkti. Mila – ant Polio pečių, o Adanas užmigęs vežimėlyje. Nupirko gėlių ir dabar tvarko butą. Nori gražiai pasirodyti prieš viena po kitos atvyksiančias aukles. Surenka visas knygas ir žurnalus, kurie mėtosi ant grindų, po jų lova ir netgi vonioje. Polis paprašo Milos, kad sudėtų savo žaislus į dideles plastikines dėžes. Mažylė verkšlendama atsisako, ir galiausiai jis pats sukrauna juos prie sienos. Jie lanksto vaikų drabužius, keičia lovos baltinius. Valo kambarius, išmeta nereikalingus daiktus, įnirtingai stengiasi išsvėdinti butą, kuriame dūsta. Jie nori, kad auklės matytų, jog jie padorūs žmonės, rimti ir tvarkingi, besistengiantys duoti savo vaikams tai, kas visų geriausia. Kad jos suprastų, jog jie – šeimnininkai.

Mila ir Adanas miega pogulio. Miriam ir Polis sėdi ant savo lovos krašto. Susirūpinę ir sutrikę. Jie niekada nebuvo niekam patikėję savo vaikų. Miriam jau buvo prie savo teisės studijų pabaigos, kai ėmė lauktis Milos. Diplomą gavo dvi savaitės prieš gimdymą. Polis vis daugiau stažavosi, kupinas optimizmo, kuris sužavėjo Miriam, kai ji su juo susipažino. Jis buvo tikras galėsiąs dirbti už du. Tikras, kad padarys karjerą muzikos kūrimo srityje, nepaisant krizės ir biudžeto suvaržymų.

Mila buvo gležnas, jautrus, be perstojo verkiantis vaikas. Ji nestambėjo, atsisakydavo motinos krūties ir tėvo paruoštų buteliukų su žinduku. Palinkusi virš lopšio, Miriam visiškai pamiršdavo išorinį pasaulį. Ji norėdavo tik vieno – kad ta silpna, rėksminga mergytė prarytų kelis gramus maisto. Taip net nepastebėjo, kad mėnesiai bėgte bėga. Ji ir Polis niekada nesiskirdavo su Mila. Jie dėjosi nepastebėti, kad jų draugas tai erzina ir kad jiems už nugaros šie kartoją, jog kūdikiui ne vieta bare ar ant suolo restorane. Bet Miriam nenorėjo nieko girdėti apie ateinančią auklę. Ji pati sugeba tenkinti savo dukters reikmes.

Mila buvo vos pusantrų metų, kai Miriam vėl pastojė. Ji visada tvirtindavo, kad tai išėjo netyčia. „Piliulė niekada neapsaugo šimtu procentų“, – sakydavo juokdamasi savo draugėms. O iš tiesų ji planavo tą nėštumą iš anksto. Adanas buvo dingstis nepalikti jaukaus namų židinio. Polis nepareiškė jokio nenoro. Jis buvo ką tik nusamdytas kaip garso asistentas vienos garsios studijos, kur praleisdavo dienas ir naktis, toks menininkų įnorių ir jų darbotvarkės įkaitas. Jo žmona, regis, pražydo toje gyvuliškoje motinystėje. Gyvenimas kokone, toli nuo pasaulio ir kitų žmonių, saugojo juos nuo visko.

O paskui laikas ėmė prailgti, tobula šeiminė mechanika ėmė strigti. Polio tėvai, daug padėdavę, kai gimė mažylė, vis daugiau laiko leido savo kaimo sodyboje, kur griebėsi rimto remonto. Vos mėnesį prieš Miriam gimdymą jie išvyko į trijų savaičių kelionę po Aziją ir tik paskutinę aki-

mirką įspėjo apie tai Polį. Jis išžižėdė ir pasiskundė Miriam dėl savo tėvų egoizmo ir lengvabūdiškumo. Bet Miriam pajuto palengvėjimą. Ji negalėdavo pakęsti, kai Silvi maišydavosi jai po kojomis. Ji šypsodamasi klausydavosi anytos patarimų. Prikąsdavo liežuvį pamačiusi, kaip ši knisasi šaldytuve ir kritikuoja ten esantį maistą. Silvi pirkdavo tik ekologiškas salotas. Ji išvirdavo Milai valgyti, bet virtuvėje palikdavo nežmonišką netvarką. Jiedvi su Miriam niekada dėl nieko nesutardavo, ir bute įsivyraudavo tirštas, pulsuojantis nerimas, kiekvieną sekundę gresiantis išsilieti į muštynes. „Leisk savo tėvams gyventi. Jie teisūs, kad tu naudojasi dabar, kai yra laisvi“, – galiausiai pareiškė Poliui Miriam.

Ji neįvertino didžiulio jos laukiančio krūvio. Su dviem vaikais viskas darėsi kur kas sudėtingiau: eiti apsipirkti, juos išmaudyti, lankytis pas gydytojus, tvarkytis namuose. Sąskaitos kaupėsi. Miriam niuko. Ji pradėjo nekęsti pasivaikščiojimų parke. Žiemos dienos jai atrodė stačiai nesibaigiančios. Milos aikštys pasidarė nebepakenčiamos, Miriam buvo abejinga pirmiesiems Adano čiauškesiams. Sulig kiekviena diena jai vis didėjo poreikis vaikščioti vienai, o gatvėje užeidavo noras užstaugti kaip beprotei. „Jie ryja mane gyvą“, – kartais sakydavo pati sau.

Ji pavydėjo savo vyrui. Vakaraus karštligiškai laukdavo, kada jis pravers duris. Kiaurą valandą skųsdavosi vaikų šauksmais, mažu butu, laisvalaikio pramogų stoka. Kai leisdavo jam prabilti ir jis imdavo pasakoti apie nepa-

prastus vienos hiphopo grupės įrašų seansus, ji iškošdavo: „Tau pasisekė.“ Jis atšaudavo: „Ne, pasisekė tau. Aš taip norėčiau matyti, kaip jie auga.“ Laimėtojo tame žaidime nebūdavo.

Naktimis Polis miegodavo jos pašonėje kietu kiaurą diena plušusio ir nusipelniusio gero poilsio vyro miegu. Ji leidosi graužiama pagiežos ir apgailestavimų. Prisimindavo, kiek pastangų įdėjo, kad užbaigtų mokslus, nors stigo pinigų ir tėvų pagalbos, tą džiaugsmą, kurį pajuto, kai buvo priimta į advokatų kolegiją, kaip pirmą kartą apsiliko advokatės mantiją ir Polis ją nufotografavo priešais jų namo duris, tokią išdidžią ir besišypsantią.

Ištisus mėnesius ji dėjosi pakenčianti tokią padėtį. Net Poliui nesugebėjo pasakyti, kaip jai gėda. Kaip ji tiesiog mirė dėl to, kad negalėjo papasakoti nieko kito, kaip tik apie vaikų išdaigas ir prekybos centruose nugirstus nepažįstamųjų pokalbius. Ji ėmė atsisakinėti visų kvietimų į vakarienes, nebepriimdavo draugų kvietimų į svečius. Labiausiai vengė moterų: jos sugebėdavo pasirodyti tokios žiaurios. Jai norėdavosi pasmaugti tas, kurios dėjosi ja besišavinčios ar, dar blogiau, jai pavydinčios. Ji negalėdavo klausytis, kaip jos skundžiasi savo darbu ir tuo, kad per mažai mato savo vaikus. O užvis labiausiai bijojo nepažįstamųjų. Tų, kurie nekaltai paklausdavo, kur ji dirba, ir nususkdavo išgirde, kad ji apsiriboja šeimos židiniu.

Vieną dieną, apsipirkdama Sen Deni bulvaro „Monoprix“ parduotuvėje, pastebėjo, kad, pati to nenorėdama, nukniaukė vežimėlyje pamirštas vaikiškas puskojines. Ji stovėjo vos už kelių žingsnių nuo namų ir galėjo grįžti jų gražinti, bet negrižo. Poliui to nepasakojo. Tai buvo visiškai nereikšminga, ir vis dėlto ji niekaip negalėjo to pamiršti. Nuo tada ji kiekvieną kartą, kai tik apsilankydavo „Monoprix“, paslėpdavo sūnaus vežimėlyje šampūną ar kremą, ar lūpų dažą, nors lūpų net nesidažė. Ji labai gerai žinojo: jeigu ją sulaikys, jai pakaks suvaidinti pervargusią nuo rūpesčių motiną, ir jos sąžiningumu niekas nesuabejos. Tos keistos vagystės įvarydavo ją į transą. Ji juokdavosi pati viena gatvėje, įsivaizduodama, kad pasišaipė iš viso pasaulio.

Kai netyčia susitiko Paskalį, palaikė tai ženklu. Senas jos kurso draugas iš Teisės fakulteto atpažino ją ne iš karto: ji vilkėjo pernelyg plačiomis kelnėmis, buvo apsiavusi palaikius batus ir suėmusi nešvarius plaukus į kuodelį. Stovėjo priešais karuselę, iš kurios Mila nenorėjo išlipti. „Paskutinis ratas“, kartodavo ji kiekvienąsyk, kai duktė, išsikibusi į arkliuką, prasisukdavo pro ją mojuodama jai ranka. Miriam pakėlė akis: Paskalis jai šypsojosi, išskėtęs rankas, taip reikšdamas džiaugsmą ir nuostabą. Ji atsakė jam šypsena, išsikibusi rankomis į vežimėlį. Paskalis turėjo nedaug laiko, bet, laimė, jo pasimatymo vieta buvo už kelių žingsnių nuo Miriam namų.

– Man kaip tik į tą pusę. Eime kartu? – pasiūlė.

Miriam užsipuolė Milą, ta pradėjo spiegti. Atsisakė eiti, ir Miriam atkakliai šypsojosi, kad atrodytų, jog valdo situaciją. Nesiliovė galvojusi apie seną megztinį, kurį buvo apsivilkusi po paltu ir kurio nubrizgusią apykaklę Paskalis tikriausiai pastebėjo. Ji įnirtingai trynė ranka smilkinius, sakytum, to pakaktų suglotninti jos sausiems susitaršiusiems plaukams. Paskalis, rodės, į nieką neatkreipė dėmesio. Jis pasakojo jai apie biurą, kurį atidarė su dviem savo laidos bičiuliais, apie sunkumus ir džiaugsmus imantis iniciatyvos. Ji gerte gėrė jo žodžius. Mila vis jį nutraukdavo, ir Miriam būtų atidavusi viską, kad tik ją nutildytų. Nenuleisdama akių nuo Paskalio, ji kniausėsi kišenėse, rankinėje, ieškodama čiulpinuko, saldainio, bet ko, kad tik užčiauptų burną dukrai.

Paskalis vos tepažvelgė į vaikus. Nepaklausė jos, kuo jie vardu. Net Adanas, užmigęs vežimėlyje, nurimusiu žavingu veideliu, regis, jo nesuminkštino ir nesujaudino.

– Štai čia, – Paskalis pabučiavo ją į skruostą. Ir pasakė: – Buvo labai malonu vėl tave pamatyti.

Ir įžengė į pastatą, sunkios mėlynos jo durys taip trinktelėjo, kad Miriam pašoko. Pradėjo tyliai melstis. Čia, gatvėje, ji buvo taip apimta nevilties, kad galėjo atsisėsti ant žemės ir verkti. Ji norėtų įsikibti Paskaliui į koją, maldauti, kad pasiimtų ir ją, suteiktų jai šansą. Grįžusi namo pasijuto visiškai prislėgta. Žiūrėjo į ramiai žaidžiančią Milą. Išmaudė kūdikį ir tarė sau, kad šita laimė, šita paprasta, nebyli,

šita kalėjimo laimė per menka jai paguosti. Paskalis, aišku, iš jos pasijuokė. Ko gero, net pasikvietė senus kurso draugus ir jiems papasakojo, kaip apgailėtinaai gyvena Miriam, kuri „į nieką nebepanaši“ ir „nepadarė karjeros, kurios iš jos visi tikėjosi“.

Įsivaizduojami pokalbiai kiaurą naktį graužė jos sąmonę. Kitą rytą, vos išėjusi iš dušo, ji išgirdo gautos mobiliojo telefono žinutės signalą. „Nežinau, ar ketini vėl imtis teisės. Jei tave tai domina, galėtume pasišnekėti.“ Ji ėmė šokinėti iš džiaugsmo ir pabučiavo Milą – ši paklausė:

– Kas yra, mamyte? Kodėl tu juokiesi?

Vėliau Miriam svarstė, ar Paskalis pastebėjo jos nevilgtį, ar tiesiog pamanė, kad jam pasisekė netikėtai sutikti Miriam Šarfa, pačią rimčiausią studentę iš visų jo pažintų. Gal pagalvojo, kad jam nuskilo, jog gali įdarbinti tokią moterį kaip ji, gražinti ją į teismo sales.

Miriam pasikalbėjo apie tai su Poliu, ir jo reakcija ją nuvylė. Jis gūžtelėjo pečiais. „Aš nežinojau, kad tu nori dirbti.“ Tai ją siaubingai supykė, labiau, negu derėjo. Netrukus pokalbis tapo gaižus. Ji apkaltino jį egoizmu, jis apibūdino jos elgesį kaip nenuoseklų.

– Tu eisi dirbti, gerai, bet kaip bus su vaikais? – jis šaipėsi, pajuokdamas jos siekius ir dar labiau sustiprindamas įspūdį, kad ji – visiškai uždaryta tarp šito buto sienų.

Nusiraminę jie kantriai išnagrinėjo visas galimybes. Buvo jau sausio pabaiga: nevertėjo nė mėginti tikėtis su-

rasti vietą lopšelyje. Jie neturėjo pažinčių merijoje. Ir jeigu ji vėl pradės dirbti, jie pateks į pačią blogiausią šeimos pajamų kategoriją: pernelyg turtingi, kad skubiai gautų pagalbą, ir pernelyg bėdžiai, kad auklės samdymas neatsilieptų jų padėčiai. Galiausiai jie griebėsi pastarojo sprendimo Poliiui pareiškus:

– Jei skaičiuosime papildomas valandas, auklės ir tavo uždarbiai bus daugmaž vienodi. Bet jeigu tu manai, kad šitaip išsiskleisi...

Jai po to pokalbio liko kartėlis. Ji supyko dėl jo ant Polio.

Miriam norėjo viską daryti taip, kaip reikia. Kad nusiramintų, apsilankė ką tik jų kvartale atsidariusioje agentūroje. Nedidukas kukliai apstatytas biuras, kurį laikė dvi jaunos kokių trisdešimties metų moterys. Vitrina, nudažyta šviesiai mėlynai, buvo papuošta auksinėmis žvaigždėmis ir mažyčiais vienkupriais kupranugariais. Miriam paskambino. Savininkė iš aukšto nužvelgė ją per stiklą. Lėtai atsistojė ir iškišo galvą pro duris:

– Klausau?

– Labą dieną.

– Atėjote užsirašyti? Mums reikia visos bylos. Gyvenimo aprašymo ir jūsų ankstesnių darbdavių atsiliepimų su parašais.

– Ne, aš visai ne dėl to. Aš atėjau dėl savo vaikų. Aš ieškau auklės.

Moters veidas tuoj pat pasikeitė. Ji atrodė patenkinta sulaukusi klientės ir susigėdusi dėl savo paniekos. Ir kaipgi ji galėjo pamanyti, kad šita pavargusi moteris tankiais garbanotais plaukais yra motina tos gražios mergytės, kuri verkšleno ant šaligatvio?

Administratorė atvertė didelį katalogą, ir Miriam palinko virš jo.

– Prašom atsisėsti, – jai pasiūlė. Prieš Miriam akis praplaukė dešimtys moterų nuotraukų, daugiausia afrikiečių arba filipiniečių. Milai buvo smagu į jas žiūrėti. Ji pasakė: „Šita labai negraži, ar ne?“ Motina subarė ją ir apsunkusia širdimi toliau vartė katalogą su neryškiais ar prastai iškadruotais portretais, kuriuose nė viena moteris nesišypsojo.

Administratorė jai buvo atgrasi. Tokia veidmainė, apskritas raudonas veidas, aplink kaklą apsuktas nutriušęs šalikas. Jos rasizmas akivaizdus nuo pat pirmos akimirkos. Viskas tik skatino norą bėgti iš ten. Miriam paspaudė jai ranką. Pažadėjo pasitarti su vyru, ir nebegrižo. Vietoj to pati pakabino po mažą skelbimą kvartalo parduotuvėse. Draugės patarta užtvindė interneto svetaines skelbimais su prieraišu SKUBU. Po savaitės jie sulaukė šešių skambučių.

Tos auklės ji laukia kaip Išganytojo. Nors ją baugina mintis palikti vaikus. Ji viena žino apie juos viską ir norėtų išsaugoti tai, ką žino, kaip paslaptį. Ji žino jų skonius, jų įpročius. Iš karto nuspėja, kai vienas jų suserga arba nu-

liūsta. Miriam neišleido jų iš akių, įsitikinusi, kad niekas negalėtų apsaugoti jų taip gerai kaip ji.

Nuo pat jų gimimo ji bijo visko. Ypač bijo, kad jie nenumirtų. Ji niekad nekalba apie tai nei su draugais, nei su Poliu, bet yra tikra, kad juos visus lanko tokios pačios mintys. Ji neabejoja, kad ir jie, kaip ji, žiūrėdami į miegantį savo vaiką pagalvoja, kaip pasijustų, jeigu staiga tas kūnas virstų lavonu, jei tos užmerktos akys liktų užmerktos amžinai. Ji nieko negali padaryti. Siaubingi scenarijai jos galvoje keičia vienas kitą, ji stumia juos šalin purtydama galvą, berdama maldas, paliesdama medį ir Fatmos ranką, kurią paveldėjo iš motinos. Ji užkerta kelią lemčiai, ligai, nelaimingiems atsitikimams, iškrypėliškiems grobuonių apetitams. Naktį susapnuoja, kad sūnus ir dukra staiga prapuola abejingoje minioje. Ji šaukia: „Kur mano vaikai?“, o žmonės juokiasi. Jie mano, kad ji beprotė.

– Ji vėluoja. Bloga pradžia, – nekantrauja Polis. Jis eina prie durų ir žiūri pro akutę. Jau 14.15, o pirmosios kandidatės, filipinietės, vis dar nėra.

14.20 Žiži tyliai pabeldžia į duris. Miriam eina jai atidaryti. Ji iškart pastebi, kad tos moters labai mažos pėdos. Nors lauke šalta, ji avi medžiaginiais sportbačiais ir baltomis puskojinėmis su raukiniais. Jai jau koks penkiasdešimt, o pėdos visai kaip vaiko. Ji gana elegantiška, plaukai supinti į kasą, kuri nusileidžia per nugaros vidurį. Polis sausai mesteli, kad ji pavėlavo, ir, murmeldama atsiprašymus, Žiži nuleidžia galvą. Ji labai blogai kalba prancūziškai. Polis nedrąsiai pradeda kalbėti angliškai. Žiži pasakoja apie savo patirtį. Apie savo vaikus, kuriuos paliko tėviškėje, apie jautniausiąjį, kurio nematė dešimt metų. Jis nesamdys jos. Jis užduoda jai kelis klausimus tik dėl akių ir 14.30 ją išlydi.

– Mes jums paskambinsim. *Thank you.*

Po jos ateina Grasė iš Dramblio Kaulo Kranto, šypsanti nelegalė. Karolina, storulė blondinė nešvariais plaukais, ji visą laiką vien tik skundėsi nugaros skausmais ir veninio kraujo apytakos bėdomis. Malika, neaiškaus amžiaus ma-

rokiėtė, pabrėžusi, kad dirba tą darbą jau dvidešimt metų ir labai myli vaikus. Miriam savo požiūrį išdėstė labai aiškiai. Ji nenori samdyti auklės iš Magribo. „Būtų labai gerai, – mėgina įtikinti Polis. – Ji kalbėtų su jais arabiškai, nes tu juk nenori to daryti.“ Bet Miriam atsisako kategoriškai. Ji bijo, kad tarp jų įsivyras bežodis bendrininkavimas, familiarumas. Kad auklė pradės sakyti jai pastabas arabiškai. Pasakoti apie savo gyvenimą ir netrukus prašyti begalės dalykų vardan jų bendros kalbos ir religijos. Jai visada kėlė įtarimą tai, ką ji vadina imigrantų solidarumu.

Paskui atėjo Luiza. Kai pasakoja apie tą pirmą susitikimą, Miriam mėgsta paaiškinti, kad tai buvo akivaizdu. Tarsi meilė iš pirmo žvilgsnio. Ji ypač pabrėžia tai, kaip elgėsi jos duktė. „Tai ji pasirinko auklę“, – mėgsta patikslinti. Mila kaip tik nubudo iš pokaičio miego, pažadinta spigių brolio riksmų. Polis žengė prie kūdikio, lydėdamas besislepiančios jam tarp kojų mažylės. Luiza atsistojo. Miriam nupasakojo tą sceną vis dar žavėdamasi auklės pasitikėjimu savimi. Luiza švelniai perėmė Adaną iš tėvo rankų ir suvaidino nematanti Milos. „Kur dingo princesė? Rodos, mačiau princesę, bet ji pradingo.“ Mila pratrūko garsiai juoktis, o Luiza tęsė savo žaidimą, ieškodama tos paslaptingos princesės visose kertėse, po stalu, už sofos.

Jie uždavė jai kelis klausimus. Luiza pasakė, kad jos vyras miręs, kad duktė Stefani jau didelė – „beveik dvidešimt-

metė, neįtikėtina“ – kad jos nevaržo laikas. Ji paduoda Poliui popieriaus lapą, kuriame surašytos ankstesnių jos darbdavių pavardės. Pasakoja apie Ruvjė šeimą, figūruojančią sąrašo viršuje. „Aš ilgai tarnavau pas juos. Ten irgi buvo du vaikai. Du berniukai.“ Polis ir Miriam liko visiškai pakerėti Luizos, jos švelnių bruožų, atviros šypsenos, nevirpančių lūpų. Rodos, jos niekas nesutrikdys. Jos žvilgsnis – žvilgsnis moters, kuri gali viską suprasti, viską atleisti. Jos veidas – kaip rami jūra, kurios bedugnių nuspėti negalėtų niekas.

Tą patį vakarą jie paskambina porai, kurios telefono numerį Luiza jiems paliko. Atsiliepia moteris, šaltokai. Išgirdus Luizos vardą jos tonas beregint pasikeičia. „Luiza? Kaip jums pasisekė, kad pasitaikė būtent ji. Mano berniukams ji buvo kaip antra motina. Mums tiesiog plyšo širdis, kai reikėjo skirtis. Jeigu jau norite žinoti, tuomet aš net galvojau pasigimdyti trečią vaiką, kad tik ji liktų.“